

Σχόλια επί των Οικονομικών
Ανακοινώσεων του Αξιότιμου Αρχηγού
της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης στη
Θεσσαλονίκη στις 17 Σεπτεμβρίου 2016

Γρηγόρης Θ. Παπανίκος

Κείμενα Εργασίας
01/2016

Η σειρά αυτή αποτελείται από κείμενα εργασίας του Γρηγόρη Θ. Παπανίκου. Εκφράζουν αποκλειστικά προσωπικές απόψεις χωρίς να έχουν υποστεί τη βάσανο των επιστημονικών κρίσεων. Επίσης, από φιλολογική άποψη, το κείμενο δεν είχε την τύχη της μέριμνας των επαϊόντων επιμελητών κειμένων. Η σειρά δεν έχει κάποιο συγκεκριμένο σκοπό ούτε εμπεριέχει μία και μόνο θεματολογία.

Γρηγόρης Θ. Παπανίκος
Μέλος Δ.Σ. ΠΣΑΟΣ &
Επίτιμος Καθηγητής Οικονομικών Επιστημών

**Σχόλια επί των Οικονομικών
Ανακοινώσεων του Αξιότιμου Αρχηγού
της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης στη
Θεσσαλονίκη στις 17 Σεπτεμβρίου 2016**

**Κείμενα Εργασίας
01/2016**

Αθήνα, 23 Σεπτεμβρίου 2016

eISBN: 978-960-598-302-4

Published by The Athens Institute for Education and Research (ATINER)

Τρόπος Αναφοράς (Προτεινόμενος):

Παπανίκος, Γ.Θ. (2061) *Σχόλια επί των Οικονομικών Ανακοινώσεων του Αξιότιμου Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης στη Θεσσαλονίκη στις 17 Σεπτεμβρίου 2016.*

Κείμενα Εργασίας, 01/2016. <https://www.atiner.gr/gtp/Mitsotakis.pdf>

© 2021 Γρηγόρης Θ. Παπανίκος, Χαλκοκονδύλη 9, 10677 Αθήνα.

τηλ: 210 3634210 | φαξ: 210 3634209 | e: president@atiner.gr

Περιεχόμενα

	Περίληψη	6
1	Οι Ιδιωτικές Επενδύσεις	8
2	Οι Εξαγωγές	12
3	Τα Δημοσιονομικά Πλεονάσματα	14
4	Τα Φορολογικά	16
5	Οι Δημόσιες Δαπάνες	19
6	Συμπεράσματα	20

Περίληψη

Θεωρώ τον αξιότιμο αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης έναν σοβαρό και ειλικρινή πολιτικό. Δεν είμαι σίγουρος, όμως, ότι μπορεί να είναι και χρήσιμος για την χώρα, εκτός αν θεωρηθεί χρήσιμη η συνεισφορά του στην αντικατάσταση ενός καθ' έξιν ψεύτη σημερινού πρωθυπουργού. Πάντως, τον σημερινό πρωθυπουργό τον θεωρώ χρήσιμο για την χώρα, μέσα στο πλαίσιο της λογικής που περιέγραψε ο Ευάγγελος Λεμπέσης το 1941 στο πόνημά του «Η Τεράστια Κοινωνική Σημασία τῶν Βλακῶν ἐν τῷ Συγχρόνῳ Βίῳ». Θα αναφερθῶ εκτενέστερα σε αυτό το σπουδαίο κείμενο σε μελλοντικό μου σημείωμα. Με άλλα λόγια, αν και δεν ψηφίζω κανέναν από τους δύο, αν είχα να διαλέξω ανάμεσα στους δύο θα επέλεγα τον σημερινό πρωθυπουργό. Είναι εξόχως πιο χρήσιμος, διότι πιστεύω σε αυτό που έγραψε ο Λεμπέσης, δηλαδή στην τεράστια κοινωνική του σημασία. Για παράδειγμα, από τότε που ανέλαβε πρωθυπουργός σταμάτησε να «καίγεται» η Αθήνα.

Η ομιλία του αξιότιμου αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης στην Θεσσαλονίκη αποτελεί βαρόμετρο των θέσεων του, το οικονομικό σκέλος των οποίων θέλω να σχολιάσω στο παρόν κείμενο. Η ελλιπής έως ανύπαρκτη τεκμηρίωση των οικονομικών του προτάσεων είναι προβληματική. Η συχνή αναφορά των πολιτικών ότι αυτά θα τα εξειδικεύσουμε αργότερα δεν ισχύει στα οικονομικά όταν γίνεται αναφορά σε αριθμούς, π.χ. θα εξοικονομήσουμε 400 εκατομμύρια ευρώ από τις περικοπές των δημόσιων καταναλωτικών δαπανών κατά 12%. Κάπως τα έχεις υπολογίσει αυτά και το κείμενο εργασίας τεκμηρίωσης θα έπρεπε να ήταν ήδη αναρτημένο στην ιστοσελίδα του κόμματος. Αυτά που λέει όμως είναι εφικτά και ως γνωστό η πολιτική είναι η τέχνη του εφικτού. Απλά οι αριθμοί θέλουν διόρθωμα ή αναλυτική τεκμηρίωση.

Σκοπός του σημειώματός μου δεν είναι να κάνω αντιπολίτευση στον αξιότιμο αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης, αλλά να βοηθήσω να γίνουν οι θέσεις του καλύτερες, αν και το ψηφοθηρικό κόστος αυτών που προτείνω είναι τεράστιο. Αν πολιτικό κόμμα κατέβαινε στις εκλογές με τις δικές μου προτάσεις, δεν θα το ψήφιζα ούτε εγώ ο ίδιος!

Θα αναφερθώ με την σειρά στις εξαγγελίες τους για (1) τις ιδιωτικές επενδύσεις, (2) τις εξαγωγές, (3) τα δημοσιονομικά πλεονάσματα, (4) τα φορολογικά, και (5) τις δημόσιες δαπάνες. Δηλαδή σε οτιδήποτε είχε αναφορά σε οικονομικά στοιχεία (αριθμούς), και συνεπώς απαιτούσε τεκμηρίωση.

Οι Ιδιωτικές Επενδύσεις

Ανέφερε ο αξιότιμος αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης ότι «[Η] χώρα χρειάζεται μια επενδυτική έκρηξη ύψους 100 δις την επόμενη πενταετία για να ξεφύγει από τον φαύλο κύκλο της στασιμοχρεοκοπίας. Πρέπει οι ιδιωτικές επενδύσεις να επιστρέψουν στο 20% του ΑΕΠ.»

Κάπου όμως η αριθμητική δεν βγαίνει. Δεν ξέρω από πού προέκυψε αυτός ο αριθμός και τον χρησιμοποιούν πολλοί. Προφανώς, προκύπτει από την μείωση του παγίου κεφαλαίου της οικονομίας κατά 100 δισεκατομμύρια περίπου τα χρόνια της κρίσης [βλέπε Eurostat “Net capital stock at 2010 prices: total economy (OKND)”] όταν από 871 δισεκατομμύρια ευρώ το 2010 εκτιμάται ότι θα πέσει στα 797 το 2017. Και πάλι δεν είναι 100 δισεκατομμύρια. Τέλος πάντων δεν είναι αυτό το πρόβλημα.

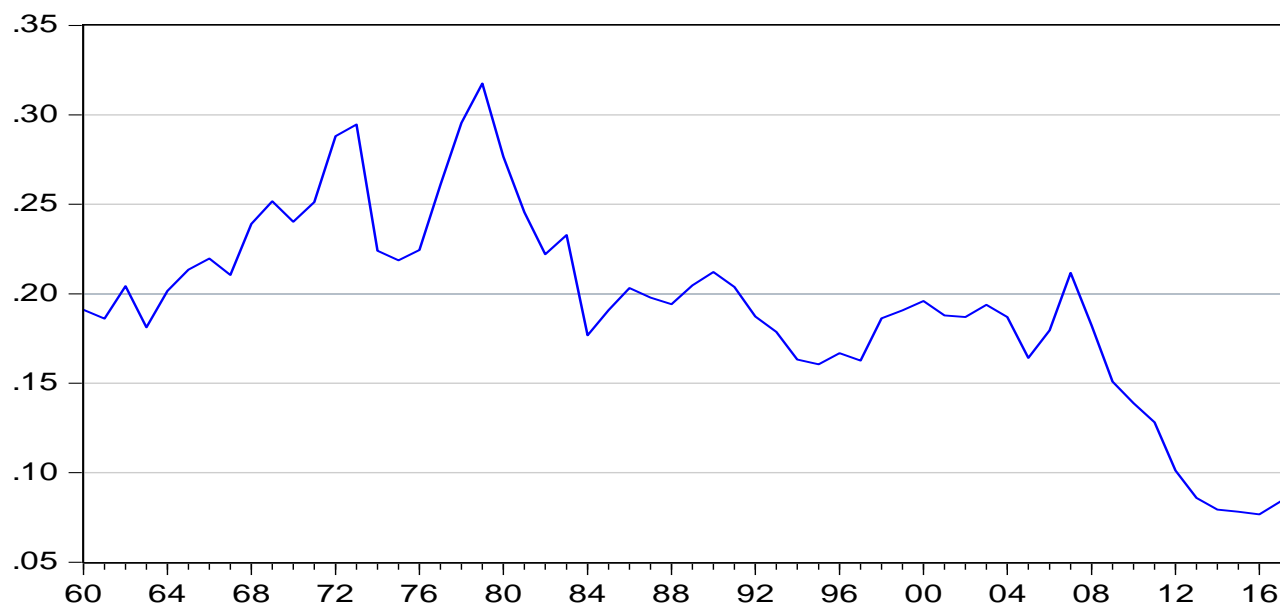
Το 20% του ΑΕΠ θέλει περαιτέρω επεξήγηση. Αν εννοεί 100 δισεκατομμύρια ιδιωτικές επενδύσεις συνολικά, δηλαδή 20 δισεκατομμύρια το χρόνο για τα επόμενα πέντε χρόνια, τότε αυτές είναι κάτω από το 20% του ΑΕΠ το χρόνο. Για την ακρίβεια, το 2016 θα ήταν μόνο στο 11% του ΑΕΠ. Σίγουρα δεν εννοεί όμως αυτό. Εννοεί 100 δισεκατομμύρια επιπλέον από ό,τι είναι σήμερα (Σημείωση: Το 2015 οι ιδιωτικές επενδύσεις ήταν 14 δισεκατομμύρια ευρώ ή στο 8% του ΑΕΠ). Συνεπώς, εννοεί 34 δισεκατομμύρια συνολικές ιδιωτικές επενδύσεις το χρόνο που αντιστοιχούν περίπου στο 20% του ΑΕΠ του 2015. Δηλαδή 20 δισεκατομμύρια ευρώ επιπλέον κάθε χρόνο για τα επόμενα πέντε χρόνια. Σε αυτή την περίπτωση αθροίζουν στα 100 δισεκατομμύρια αλλά δεν θα είναι στο 20% του ΑΕΠ, με εξαίρεση τον πρώτο χρόνο. Το ποσοστό θα είναι μικρότερο, διότι λόγω των επενδύσεων το ΑΕΠ θα ανεβαίνει και μάλιστα με ιλιγγιώδη ρυθμό που θα ξεπερνά το 10% σε ετήσια βάση. Απαιτούνται λοιπόν συνολικά πλέον των 100 δισεκατομμυρίων ευρώ για να διατηρηθεί το ποσοστό στο 20% για τον κάθε ένα χρόνο της πενταετίας.

Πιο συγκεκριμένα, ας υποθέσουμε ότι τον πρώτο χρόνο της πενταετίας επιτυγχάνεται ο στόχος των επιπλέον 20 δισεκατομμυρίων ευρώ σε ιδιωτικές επενδύσεις. Ας πάρουμε το χειρότερο σενάριο και υποθέσουμε ότι ο

πολλαπλασιαστής επενδύσεων ως συστατικό στοιχείο της συνολικής ζήτησης είναι 1. Δηλαδή το ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 20 δισεκατομμύρια ευρώ και από τα περίπου 170 που είναι σήμερα θα πάει στα 190 δισεκατομμύρια ευρώ. Τον δεύτερο χρόνο θα απαιτηθούν 38 δισεκατομμύρια ευρώ συνολικές επενδύσεις από τα 34 δισεκατομμύρια του πρώτου χρόνου. Δηλαδή 4 δισεκατομμύρια ευρώ παραπάνω για να διατηρηθεί το 20% του ΑΕΠ. Συνολικά στην πενταετία θα απαιτηθούν 149 δισεκατομμύρια ευρώ από τα 100 δισεκατομμύρια που εξήγγειλε ο αξιότιμος αρχηγός. Αν δε ο πολλαπλασιαστής είναι 1,32 (όπως τον υπολογίζουν μερικοί), τότε θα απαιτηθούν 169 δισεκατομμύρια και όχι 100 δισεκατομμύρια ευρώ. Είναι αυτά εφικτά; Ναι είναι, αλλά θέλει άλλη προσέγγιση. Η πολιτική είναι η τέχνη του εφικτού, αλλά όπως έλεγε και ο μακαρίτης Χρυσόστοφ (ο επονομαζόμενος και «σταλινοφάγος») με την οικονομία δεν πρέπει να παίζουμε. Για παράδειγμα, θέλει 10 επενδύσεις τύπου Ελληνικού τα επόμενα πέντε χρόνια και φυσικά όχι τύπου βοσκότοπων Ιθάκης.

Αφού λύσαμε αυτό τον γρίφο για την απλή αριθμητική της εξαγγελίας, τίθεται το εξής ερώτημα: Πότε, όμως, ήταν πάνω από 20% οι ιδιωτικές επενδύσεις στην Ελλάδα για να επιστρέψουμε εκεί; Η εξαγγελία αφορούσε την επιστροφή. Το Διάγραμμα 1 δίνει το ύψος των επενδύσεων στο ΑΕΠ από το 1960 μέχρι σήμερα. Είναι αλήθεια ότι η μακροχρόνια τάση των επενδύσεων της περιόδου 1960 μέχρι σήμερα είναι 20%. Αλλά το μεγάλο άλμα της δεκαετίας του 1960 και 1970 είχε άλλη αφετηρία και οφειλόταν στην εισροή επενδυτικών κεφαλαίων και την μεγάλη προστασία της ελληνικής βιομηχανίας με δασμούς και τέλη επί των ανταγωνιστικών εισαγωγικών προϊόντων. Η επιστροφή σε αυτό το σύστημα δεν μπορεί να εφαρμοστεί σήμερα μέσα στο πλαίσιο των διεθνών οικονομικών σχέσεων και συμβάσεων. Στα χρόνια του ευρώ ο μέσος όρος των ιδιωτικών επενδύσεων είναι 15% και φθίνων.

Διάγραμμα 1. Ύψος Ιδιωτικών Επενδύσεων ως Ποσοστού του ΑΕΠ

Αλλά αυτό δεν είναι το σοβαρότερο πρόβλημα στην επίτευξη του 20% που επαναλαμβάνω τον θεωρώ εφικτό. Αλλού είναι το μεγάλο πρόβλημα και αφορά τους Έλληνες ιδιώτες «επενδυτές». Ο αξιότιμος αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης απευθύνονταν στους εγχώριους ιδιώτες επενδυτές, εκπρόσωποι των οποίων ήταν και στην αίθουσα, και θα έπρεπε να γνωρίζει ότι οι εγχώριοι ιδιώτες επενδυτές είναι κρατικοδίαιτοι και παρασιτικοί. Αν το κράτος δεν δώσει λεφτά, αυτοί δεν κάνουν «ιδιωτικές» επενδύσεις. Σε πολλές δε περιπτώσεις υπερτιμολογήσεων και «δανεικών και αγύριστων», οι «ιδιωτικές» αυτές επενδύσεις, ναι μεν καταγράφονται ως ιδιωτικές, στην ουσία είναι κρατικοδίαιτες και παρασιτικές. Αυτοί οι εγχώριοι ιδιώτες «επενδυτές» τις κάνουν για να μεγιστοποιήσουν τις επιδοτήσεις τους, που μπορούν να ξεπερνούν και το 100% της συνολικής επένδυσης. Ναι το 100%. Ξέρω πολλά παραδείγματα σε περιοχές που οι επιδοτήσεις έφθαναν τυπικά μεν στο 80% του δηλωμένου επενδύομένου κεφαλαίου στην ουσία με τις «κομπίνες» των υπερτιμολογήσεων μπορούσε να φθάσει και στο 120%. Δηλαδή, όχι μόνο δεν έβαζε λεφτά ο ιδιώτης επενδυτής, αλλά καρπώνονταν και ένα κέρδος 20% της συνολικής επένδυσης. Αυτές οι επενδύσεις δεν γίνονται για να μεγιστοποιηθεί η παρούσα αξία των μελλοντικών κερδών, αλλά για να «φάνε» τις επιδοτήσεις,

τις επιχορηγήσεις, τις ενισχύσεις ή όπως αλλιώς ονομάζονται. Ο ΣΕΒ δεν θα έπρεπε να ονομάζεται Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών, αλλά Σύνδεσμος Επιδοτούμενων (Επιχορηγούμενων, Ενισχυμένων) Βιομηχανιών.

Οι εγχώριες ιδιωτικές επενδύσεις είναι κρατικοδίαιτες. Το μοντέλο ανάπτυξης της Ελλάδος είναι του κρατικοδίαιτου και παρασιτικού καπιταλισμού. Οι ιδιωτικές επενδύσεις ανέβαιναν και κατέβαιναν ανάλογα με τις δημόσιες επενδύσεις. Μάλιστα, ο συντελεστής συσχέτισης μεταξύ ιδιωτικών και δημοσίων επενδύσεων είναι +0,96. Συνεπώς, το 20% δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την αύξηση των δημοσίων επενδύσεων. Δηλαδή πόσα επιπλέον δισεκατομμύρια δημοσίων επενδύσεων απαιτούνται για να γίνουν τα επιπλέον 100 δισεκατομμύρια ιδιωτικών επενδύσεων; Και από πού θα βρεθούν; Αυτή η ερώτηση απαιτεί απάντηση.

Φυσικά, ο αξιότιμος αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης θα μπορούσε να αναφερθεί στις ξένες άμεσες επενδύσεις. Αλλά, κατά έναν ανεξήγητο για μένα λόγο, δεν ανέφερε τίποτε γι' αυτές. Η μόνη λύση, όμως, είναι αυτές οι επενδύσεις, όπως έχω εξηγήσει εκτενέστερα στο «*Γιατί δε Γίνονται Άμεσες Ξένες Ιδιωτικές Επενδύσεις στην Ελλάδα και Ιδιαίτερα στην Ελληνική Περιφέρεια;*» (4 Ιουλίου 2016) [[http://www.atiner.gr/gtp/Papanikos\(2016\)-FDI.pdf](http://www.atiner.gr/gtp/Papanikos(2016)-FDI.pdf)]. Και όμως αυτές οι επενδύσεις, όπως εξηγώ στην μελέτη μου, καθιστούν εφικτή την εξαγγελία του για επενδύσεις 20% του ΑΕΠ ή τα 20 και πλέον δισεκατομμύρια το χρόνο. Φυσικά πάντοτε με τον τρόπο που εξηγώ στην μελέτη μου. Οι συνθήκες είναι πολύ ευνοϊκές, αν γίνει κατανοητό το Ευρωπαϊκό και Διεθνές Περιβάλλον των ιδιωτικών επενδύσεων και ιδιαιτέρως τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν και το πακέτο Γιουνγκέρ δεν πάει και πολύ καλά, ιδιαιτέρως για την Ελλάδα.

Δυστυχώς για μας, αλλά ευτυχώς για εκείνον, διότι έτσι θα γίνει πρωθυπουργός, το μοντέλο του φαίνεται να είναι η συνέχιση του κρατικοδίαιτου καπιταλισμού. Ανέφερε μάλιστα ότι «**[Ε]ιδικά η επιχειρηματική κοινότητα, που στο παρελθόν είχε ενδώσει στις σειρήνες του κρατικοδίαιτου καπιταλισμού, πρέπει να επαναπροσδιορίσει τις προτεραιότητες της**». Την κακομοίρα την ελληνική επιχειρηματική κοινότητα που έπεσε θύμα των σειρήνων! Η πρόταση μου είναι να δέσουμε την ελληνική κρατικοδίαιτη και

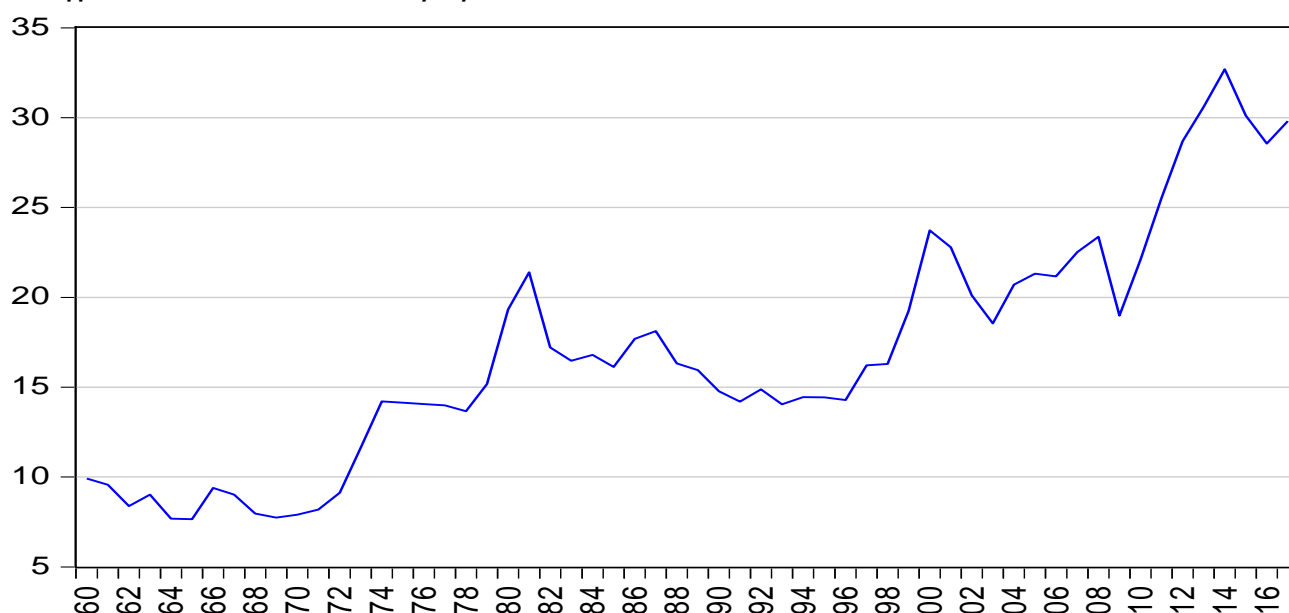
παρασιτική επιχειρηματική κοινότητα σε ένα κατάρτι και να την στείλουμε να περιπλανηθεί για 10-χρόνια μέχρι να βρει την Ιθάκη της. Τα δέκα είναι υπεραρκετά να γίνουν οι επενδύσεις των 100 δισεκατομμυρίων ευρώ από μη κρατικοδίαιτους και μη παρασιτικούς ιδιώτες επενδυτές. Ο συνειρμός με τον Έλληνα κρατικοδίαιτο επιχειρηματία που χρησιμοποιεί τα βοσκοτόπια της Ιθάκης ως εγγύηση, με την σπηλιά των βοσκών του Οδυσσέα μέσα, δεν θα ήταν τυχαία, αν γινόταν. Μάλιστα, ο πραγματικός ιδιοκτήτης της σπηλιάς και του βοσκότοπου ανέφερε ότι έχει σχέδιο επενδύσεων 750 εκατομμυρίων ευρώ και προφανώς θα υπολόγιζε και τις επιδοτήσεις και τα «δανεικά και αγύριστα» της Τράπεζα Αττικής.

Τελικά βρήκαμε τη λύση. Χρειαζόμαστε 27 βοσκοτόπια κάθε χρόνο στην Ελλάδα και ιδού τα 20 δισεκατομμύρια ευρώ ιδιωτικών επενδύσεων. Τώρα, αν όλα τα βοσκοτόπια θέλουν ενισχύσεις από το κράτος και «δανεικά και αγύριστα» από την Τράπεζα Αττικής, τότε θα υπάρξει ένα μικρό προβληματάκι. Παρεμπιπτόντως, η δική μου μελέτη για τις επενδύσεις την ίδια πρόταση κάνει με τη διαφορά ότι δεν θα τύχουν καμιάς επιδότησης από το κράτος και οι επενδυτές θα είναι ξένοι, οι μεγαλύτεροι του κόσμου, που θα τους δοθεί η γη δωρεάν χωρίς διαγωνισμό και πλήρως απαλλαγμένη από νομικές προσφυγές. Ο αξιότιμος αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης θα ήταν χρήσιμος, αν το ξεκίναγε τώρα, πριν γίνει πρωθυπουργός. Είναι εφικτό και κάτω από συγκεκριμένες πολιτικές προϋποθέσεις είναι και ψηφοθηρικό.

Οι Εξαγωγές

Εξήγγειλε ο αξιότιμος αρχηγός ότι “[Τ]ο ποσοστό των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών ως προς το ΑΕΠ πρέπει εντός μίας πενταετίας να ξεπεράσει το 40% από το 30% που είναι σήμερα, ανέφερε, καταχειροκροτούμενος υποθέτω. Όμως, ποτέ οι ελληνικές εξαγωγές δεν έχουν ξεπεράσει το 40% (Διάγραμμα 2). Το πώς θα επιτευχθεί μόνο ο αξιότιμος αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης το ξέρει.

Διάγραμμα 2. Ελληνικές Εξαγωγές ως Ποσοστό του ΑΕΠ, 1960-2017

Το Διάγραμμα 2 δείχνει τις ελληνικές εξαγωγές ως ποσοστό του ΑΕΠ από το 1960 και εντεύθεν. Διακρίνονται τρεις περίοδοι. Κάτω από το 15% μέχρι το 1980, μεταξύ 15% και 25% μέχρι το 2010 και πάνω από το 25% τα τελευταία χρόνια της κρίσης. Ποτέ δεν ήταν πάνω από το 40% και υπάρχει λόγος γι' αυτό, που δεν έχει να κάνει τόσο με την Ελλάδα όσο με την διεθνή οικονομική πραγματικότητα. Αλλά αυτό απαιτεί μία σοβαρή ανάλυση των εξαγωγών, ιδιαιτέρως όταν προτείνεις μία τόσο μεγάλη άνοδο. Ειλικρινής ως προς τις προθέσεις του και τις σκέψεις του, λείπει όμως η τεκμηρίωση. Εκτός αν έχει την μελέτη για να μας πείσει.

Είμαι σίγουρος ότι τέτοια μελέτη δεν υπάρχει που να τεκμηριώνει μία τέτοια θέση. Η θέση αυτή δεν είναι ανέφικτη με την έννοια που ανέφερα στην εισαγωγή. Απαιτεί όμως μια άλλη πολιτική. Θα έλεγα ότι εξαπατά τον λαό, αν ήταν κάτι που θα έφερνε ψήφους. Μία τέτοια εξαγγελία δεν φέρνει ψήφους. Απλά και καλόπιστα δεν καταλαβαίνω γιατί δόθηκε αυτός ο αριθμός. Τι στα αλήθεια εξυπηρετεί;

Τα Δημοσιονομικά Πλεονάσματα

Ανέφερε ο αξιότιμος αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης ότι «... ο περιορισμός των στόχων του πρωτογενούς πλεονάσματος από το 2018 και μετά από το 3,5% στο 2%, ώστε να δημιουργηθεί δημοσιονομικός χώρος που με τη σειρά του θα στηρίξει την ανάπτυξη». Μου αρέσει η φράση «δημοσιονομικός χώρος» που σημαίνει «για να έχω ως κυβέρνηση χρήματα να σπαταλάω» (δεν γνώριζα ότι λέγεται και «στηρίζω την ανάπτυξη»). Δηλαδή θα δώσει λεφτά στους κρατικοδίαιτους και παρασιτικούς ιδιώτες Έλληνες για να κάνουν επενδύσεις.

Γιατί, όμως, να μειωθεί το πρωτογενές πλεόνασμα από 3,5% στο 2%; Γιατί δεν λέει ευθέως, όπως είπε για τις επενδύσεις, ότι οι δαπάνες του κράτους, εκτός των τοκοχρεολυσίων, θα επανέλθουν εκεί που ήταν όταν μπήκαμε στην ευρωζώνη (στο 30%), όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 3, ή εκεί που τις παρέλαβε η κυβέρνηση της Ν.Δ. το 2004, δηλαδή στο 35% από το 42% που είναι σήμερα. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν θα αυξάνονται οι δαπάνες του κράτους. Θα αυξάνονται με το ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ. Και μάλιστα σε επίπεδα του 4%, αν υλοποιηθούν οι εξαγγελίες του.

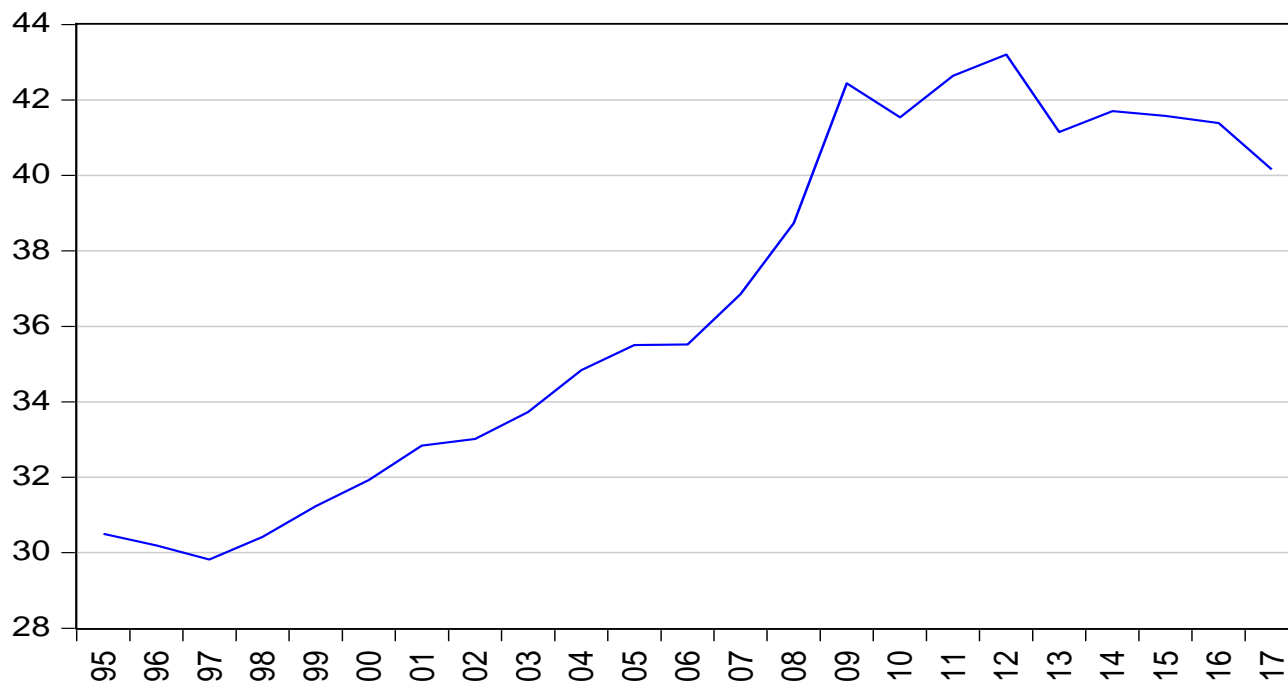
Παρεμπιπτόντως, η αύξηση των δημοσίων δαπανών δεν έχει καμία σχέση με την οικονομική κρίση του 2010 και μετά, διότι εκτοξεύθηκαν πάνω από το 40% επί κυβέρνησης Ν.Δ., όταν αυτή ετοιμαζόταν για τις εκλογές του 2007 (που κέρδισε) και του 2009 (που έχασε). Ποτέ η καμπύλη δεν ήταν τόσο «κρημνώδης» όσο τις χρονιές 2006-2009, που δυστυχώς έστειλε την ελληνική οικονομία στα «Τάρταρα», λόγω της μεγάλης αύξησης του εξωτερικού δανεισμού, όπως έχω εξηγήσει αλλού {βλέπε *Τα Παραμύθια με τα Ελληνικά Στατιστικά Στοιχεία* (19 Σεπτεμβρίου 2016) [http://www.atiner.gr/gtp/Papanikos \(2016-September\)-GreekStatistics.pdf](http://www.atiner.gr/gtp/Papanikos (2016-September)-GreekStatistics.pdf)}.

Αν το έλεγε αυτό, δηλαδή ότι θα μειώσει τις δαπάνες του κράτους στο 35%, τότε θα δημιουργούταν ένα άνετο πρωτογενές πλεόνασμα πάνω από το 5% του ΑΕΠ. Και όταν θα γινόταν αυτό, θα ερχόντουσαν οι σοβαρές ξένες επενδύσεις με συνέπεια την αύξηση των εξαγωγών.

Και για να μην παρεξηγηθώ ως προς την ιδεολογική τοποθέτηση αυτής της πρότασής μου να πω ότι για μένα αυτό είναι εφικτό μόνο όταν συνδεθεί με μία συγκεκριμένη και «εκρηκτική» διανομή του εισοδήματος. Δηλαδή, καμία σύνταξη κάτω από τα 540 ευρώ αλλά και καμία πάνω από τα 840 ευρώ για όλους του κρατικοδίαιτους και παρασιτικούς υπαλλήλους του δημόσιου τομέα και των ΔΕΚΟ, όπως αναλυτικά έχω εξηγήσει στο «*The Simple Arithmetic of Greek Social Spending, Public Wages, Government Deficits and Sovereign Debt*» (3 May 2016) [http://www.atiner.gr/gtp/Papanikos\(2016\)-SOCIAL-SECURITY.pdf](http://www.atiner.gr/gtp/Papanikos(2016)-SOCIAL-SECURITY.pdf). Εκτός των άλλων αυτή η διανομή θα αμβλύνει και τις υφεσιακές επιδράσεις του μεγαλύτερου πλεονάσματος, διότι η οριακή ροπή για κατανάλωση είναι πολύ μεγαλύτερη για αυτούς που λαμβάνουν σήμερα σύνταξη κάτω από τα 540 ευρώ από ότι είναι εκείνων που λαμβάνουν σήμερα σύνταξη πάνω από 840 ευρώ. Με ένα σμπάρο δυο τρυγόνια: αύξηση της κοινωνικής δικαιοσύνης (διανομής εισοδήματος) και αύξηση της ενεργούς ζήτησης.

Επίσης, κανένας μισθός στο δημόσιο τομέα δεν θα πρέπει να ξεπερνά τα 1200 ευρώ. Στον πραγματικό ιδιωτικό τομέα ο κατώτερος μισθός θα ανέβει στα 800 ευρώ. Στο δημόσιο τομέα ο κατώτερος μισθός δεν θα πρέπει να ξεπερνά τα 400 ευρώ. (Σημείωση: είμαι σίγουρος μεταξύ των 800 ευρώ του πραγματικού ιδιωτικού τομέα και των 400 ευρώ του δημόσιου τομέα, η πλειονότητα αυτών που θα θέλουν να εργαστούν θα πάνε στον δημόσιο τομέα). Και πάλι αυτή η πολιτική αναδιανομής θα αυξήσει την ενεργό ζήτηση. Και άλλα δύο τρυγόνια με ένα σμπάρο!

Διάγραμμα 3. Ποσοστό επί του ΑΕΠ του Συνόλου των Τρεχουσών Κυβερνητικών Δαπανών Εξαιρουμένων των Τοκοχρεολυσίων (1995-2017).

Με την προτεινόμενη αναδιανομή, επιτυγχάνεται η δίκαιη κοινωνία με ανάπτυξη. Δηλαδή η δίκαιη ανάπτυξη. Ή η κοινωνική οικονομία της αγοράς, όπως αναφέρει στην ομιλία του ο αξιότιμος αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Γιατί δεν την πρότεινε; Μα γιατί οι ψηφολέκτες δεν θα βρουν ούτε την ψήφο του για το κόμμα του στις επόμενες εκλογές. Για τέτοια είμαστε τώρα που προηγούμαστε στις δημοσκοπήσεις! Χώρια που δεν χωράει και στην ιδεολογία του.

Τα Φορολογικά

Ανέφερε ο αξιότιμος αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης ότι «[Τ]ο φορολογικό σύστημα έχει αποτύχει. Χαρακτηρίζεται από παραοικονομία, 40 δις ευρώ περίπου. Από φοροδιαφυγή, 12 δις ευρώ περίπου. Από απώλειες εσόδων ΦΠΑ, 5 δις ευρώ. Ταυτόχρονα, παρά την εξοντωτική αύξηση των φόρων, τα έσοδα μειώνονται. Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές των πολιτών εκτοξεύονται.

Ξεπέρασαν τα 90 δις ευρώ. Ένας στους δύο Έλληνες χρωστά στην εφορία. Αυτό δεν μπορεί να συνεχιστεί. Θυμίζω το 2014, τότε χωρίς δημοσιονομικά ισοδύναμα μειώσαμε κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες το ΦΠΑ στην εστίαση, κατά 30% τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης στο πετρέλαιο θέρμανσης, κατά 30% την έκτακτη εισφορά αλληλεγγύης και κατά 5% τις ασφαλιστικές εισφορές. Μειώνεται μεσοσταθμικά ο ΕΝΦΙΑ κατά 30% εντός 2 ετών (20% τον πρώτο χρόνο, και 10% τον δεύτερο). Θα ωφεληθεί όλη η κοινωνία και περισσότερο από όλους τα χαμηλότερα οικονομικά στρώματα. Μειώνεται ο φορολογικός συντελεστής στα επιχειρηματικά κέρδη από το 29% στο 20% εντός δύο ετών (στο 24% τον πρώτο χρόνο και στο 20% τον δεύτερο) καθώς και η φορολόγηση στα μερίσματα από το 15% στο 5%. Επανέρχεται ο ΦΠΑ στα αγροτικά εφόδια από το 24% στο 13% και καταργείται ο ειδικός φόρος κατανάλωσης στο κρασί. Αυξάνεται το όριο υπαγωγής στο ΦΠΑ από τις 10,000 στις 25,000 Ευρώ. Αυξάνουμε τις αποσβέσεις στις νέες επενδύσεις παγίων σε ποσοστό μέχρι 200%. Μειώνουμε το φορολογικό συντελεστή επιπλέον 2%, όταν επιχειρήσεις που απασχολούν τουλάχιστον 50 εργαζόμενους, αυξάνουν τις θέσεις εργασίας κατά 10% και πάνω».

Έχω εξηγήσει αλλού, μετά από πρόσκληση του Γερμανικού Ινστιτούτου DIW, ότι η πιο δίκαιη φορολογία είναι του ΕΝΦΙΑ και γενικά η φορολόγηση του πλούτου [*«Taxing Wealth and only Wealth in an Advanced Economy with an Oversized Informal Economy and Vast Tax Evasion: The Case of Greece»* (2015) *Vierteljahrshefte zur Wirtschaftsforschung*, DIW Berlin, Volume 84, Issue 3, 2015, pp. 85-106. [http://www.atiner.gr/gtp/Papanikos\(2015\)-Taxing-Wealth.pdf](http://www.atiner.gr/gtp/Papanikos(2015)-Taxing-Wealth.pdf)].

Μόνο αυτή, η φορολόγηση του πλούτου, που συμπεριλαμβάνει έναν πολύ μεγαλύτερο ΕΝΦΙΑ, πρέπει να υπάρχει στην Ελλάδα της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς, κυρίως των εφοριών, των πολεοδομιών, και των δικαστών. Είναι πραγματικά αστείο και γελοίο όλοι οι «επώνυμοι» Έλληνες να λένε ότι έχουν εμπιστοσύνη στην Ελληνική Δικαιοσύνη όταν όλοι οι διεθνείς οργανισμοί την βγάζουν ως την πιο διαφθαρμένη. Και φυσικά είναι!

Όλοι οι άλλοι φόροι στην Ελλάδα πρέπει να καταργηθούν, κυρίως ο ΦΠΑ και ο φόρος εισοδήματος νομικών και φυσικών προσώπων. Είναι εστίες διαφθοράς.

Ο αξιότιμος αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης, δυστυχώς, θα διαιωνίσει την αποτυχία του φορολογικού συστήματος που αναφέρει. Αλλά θα είναι αυτός ο πρωθυπουργός. Και αυτό είναι το ζητούμενο! Όπως και για τον σημερινό πρωθυπουργό το ζητούμενο δεν ήταν το μνημόνιο αλλά να είναι αυτός ο πρωθυπουργός. Με αυτόν πρωθυπουργό το μνημόνιο μοσχοβολάει, με τους άλλους βρωμούσε. Το ίδιο ισχύει και για τους υπουργούς τους. Όσο δεν ήταν αυτοί υπουργοί τα μνημόνια τα υπέγραφαν οι «προδότες» τους Έθνους και οι «γερμανοτσολιάδες». Τώρα που το υπογράφουν αυτοί έγιναν οι σωτήρες του Έθνους. Αϊδώς υπουργοί: νῦν ἄρκιον ἢ ἀπολέσθα.

Σε ό,τι αφορά τα άλλα στοιχεία, πραγματικά θα ήθελα να δω μία ολοκληρωμένη μελέτη που να τεκμηριώνει αυτούς τους αριθμούς. Για παράδειγμα, πώς προκύπτει η παραοικονομία της τάξης των 40 δισεκατομμυρίων ευρώ (γύρω στο 25% του ΑΕΠ); Κάποιες σοβαρές πρόσφατες μελέτες την υπολογίζουν πάνω από το 40% [βλέπε W. Berger, M. Pickhardt, A. Pitsoulis, A. Prinz, & J. Sardà (2014): The hard shadow of the Greek economy: New estimates of the size of the underground economy and its fiscal impact. Applied Economics, 46 (8), 2190–2204].

Σε ό,τι αφορά τον φόρο επί των κερδών, στην μελέτη μου, που προανέφερα, προτείνω να καταργηθεί, δηλαδή να γίνει μηδέν. Αλλά όταν κάποιος σοβαρός και ειλικρινής πολιτικός δίνει αριθμούς περί τα οικονομικά πρέπει να τους τεκμηριώνει. Και εδώ τίθεται το εξής ερώτημα: ποιός είναι ο άριστος συντελεστής φορολόγησης των κερδών που μεγιστοποιεί τα έσοδα του δημοσίου; Η δική μου άποψη είναι ο μηδενικός συντελεστής. Γιατί όμως είναι το 20%; Και γιατί να μειωθεί σε δύο φάσεις; Περίεργα πράγματα! Υπάρχει μελέτη; Είναι πολύ σοβαρά θέματα αυτά και μάλιστα όταν λέγονται από έναν εν δυνάμει πρωθυπουργό της χώρας.

Οι Δημόσιες Δαπάνες

Ανέφερα ήδη ότι οι δαπάνες πρέπει να μειωθούν στο 35% για την επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος πάνω από 5%. Με δεδομένο αυτό, οι προτάσεις του αξιότιμου αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης για μείωση συγκεκριμένων δαπανών είναι καλοδεχούμενες. Η τεκμηρίωση είναι το πρόβλημα. Είπε λοιπόν «[Σ]υγκεκριμένα, επιτυγχάνουμε εξοικονόμηση: 200 εκατομμύρια ευρώ, από τη μείωση των καταναλωτικών δαπανών του Δημοσίου κατά 12%. 400 εκατομμύρια ευρώ, από τη βελτίωση των αποτελεσμάτων των ΔΕΚΟ και όλων των Νομικών Προσώπων της Γενικής Κυβέρνησης. 150 εκατομμύρια ευρώ, από την αναστολή των προβλεπόμενων αυξήσεων στους δημοσίους υπαλλήλους. 140 εκατομμύρια ευρώ, από τη μείωση των δαπανών για τόκους στα Έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου, φτάνοντας το κόστος στο ύψος του 2014. 140 εκατομμύρια ευρώ, από τον εξορθολογισμό της κρατικής επιχορήγησης στα ευγενή ταμεία. 100 εκατομμύρια ευρώ, από το συμψηφισμό οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών στον ΟΓΑ με αγροτικές επιδοτήσεις. 150 εκατομμύρια ευρώ, από την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, τις ηλεκτρονικές προμήθειες και την Εθνική Στρατηγική για το Φάρμακο. 20 εκατομμύρια ευρώ από τη συγχώνευση κτιριακών υποδομών. 75 εκατομμύρια ευρώ τον πρώτο χρόνο και 300 εκατομμύρια ευρώ στην τετραετία, από τη διατήρηση της υπάρχουσας σχέσης προσλήψεων και αποχωρήσεων στο δημόσιο. 100 εκατομμύρια ευρώ τον πρώτο χρόνο και 400 εκατομμύρια ευρώ στην τετραετία από την κατάργηση δομών που δημιουργήθηκαν επί ΣΥΡΙΖΑ από τις αρχές του 2015 και από τη στρατηγική εκχωρήσεων (outsourcing) στον ιδιωτικό τομέα».

Έκανε όμως και μία ενδιαφέρουσα παροχή διότι παραπέμπει σε μία γενικότερη πολιτική για την εκπαίδευση που θα δίνει το δικαίωμα στους γονείς να επιλέγουν το σχολείο του παιδιού τους και το κράτος να τους επιδοτεί με ένα μηνιαίο κουπόνι. «Για κάθε παιδί οικογένειας που πληροί εισοδηματικά κριτήρια και δεν βρίσκει θέση σε δημοτικό παιδικό σταθμό χορηγούμε κουπόνι ύψους 180 ευρώ ανά μήνα και για 10 μήνες το χρόνο, για εξαργύρωση σε βρεφονηπιακό σταθμό της επιλογής των γονέων».

Πάντως, οι παραπάνω αριθμοί θέλουν «βαρβάτη» τεκμηρίωση. Η δική του είναι άκομψη ή για να κάνω πνεύμα «βάρβαρη». Για παράδειγμα, δεν ξέρω τι εννοεί ο αξιότιμος αρχηγός με μείωση 12% των καταναλωτικών δαπανών του δημοσίου; Δηλαδή οι καταναλωτικές δαπάνες του δημοσίου είναι περί τα 3,5 δισεκατομμύρια ευρώ μόνο; Περίεργο. Η Eurostat [βλέπε Final consumption expenditure of general government at current prices (UCTG)] τις ανεβάζει στα 35 δισεκατομμύρια ευρώ. Μήπως έγινε λάθος στην υποδιαστολή; Μήπως δεν χρειάζεται η υποδιαστολή και έτσι αλλάζουν οι αριθμοί και οι υπολογισμοί; Δεν θα έπρεπε ένα κείμενο εργασίας να είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του κόμματος για να μας δείχνει πώς υπολογίστηκε αυτό το σημαντικό στατιστικό μέγεθος; Μιλάμε για δισεκατομμύρια.

Πάντως, γενικά συμφωνώ με τη μείωση των δαπανών, μιας και είμαι οπαδός ενός υπερκόφτη (λιγότερο από το 35% του ΑΕΠ όλες οι δαπάνες του κράτους) με καμία σύνταξη κάτω από 540 ευρώ, κατώτερος μισθός στον πραγματικά ιδιωτικό τομέα τα 800 ευρώ και τα 400 ευρώ στο δημόσιο τομέα. Όπως προανέφερα, η ζήτηση εργασίας στο δημόσιο θα είναι υπερδιπλάσια από αυτή του ιδιωτικού, ειδικά στις εφορίες και τις πολεοδομίες. Μάλιστα, μερικοί θα δεχόντουσαν να δουλέψουν και χωρίς αμοιβή σε αυτές τις υπηρεσίες. Το πρόγραμμα αυτό θα το ονομάζαμε «εθελοντική εργασία για την πάταξη της φοροδιαφυγής» και με επικοινωνιακό σύνθημα «όλοι μαζί μπορούμε». Χιλιάδες οι εθελοντές που θα προσέλθουν!

Συμπεράσματα

Καλώς ή κακώς εχόντων των πραγμάτων, ο αξιότιμος αρχηγός της σημερινής αξιωματικής αντιπολίτευσης θα είναι ο επόμενος πρωθυπουργός της χώρας. Φροντίζει ο νυν γι' αυτό! Θα του πρότεινα στον αξιότιμο αρχηγό της σημερινής αξιωματικής αντιπολίτευσης να σιωπά διότι χάνει ψήφους όταν μιλάει.

Πολύ φοβάμαι ότι αν ο σημερινός πρωθυπουργός είναι συνειδητός ψεύτης, που χωρίς καμία αμφιβολία είναι, ο σημερινός αξιότιμος αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης θα ψηφισθεί μόνο για να διώξουν τον ψεύτη. Δυστυχώς, αν κρίνω από την ομιλία του στην Θεσσαλονίκη, η αναμφισβήτητη ειλικρίνεια του δεν φθάνει. Δεν υποσχέθηκε και ούτε έδωσε παροχές αλλά αυτά που προτείνει δεν μπορούν να απογειώσουν την οικονομία της Ελλάδος με τον τρόπο υλοποίησης του κρατικοδίκαιτου καπιταλισμού. Το οικονομικό «αεροπλάνο» της Ελλάδος δεν είναι αεροπλάνο αλλά φτερό στον άνεμο. Και ως γνωστό οι ευνοϊκοί άνεμοι απαιτούν θυσίες. Και αλήθεια πού να βρεθούν Ιφιγένειες αυτό τον καιρό;

Εν κατακλείδι, είναι αλήθεια ότι η πολιτική είναι η τέχνη του εφικτού και ο αξιότιμος αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης την κατέχει, ακόμη και κληρονομικό δικαίωμα. Είναι, όμως, σίγουρο και ιστορικά επιβεβαιωμένο, ότι ο άξιος πολιτικός κάνει το ανέφικτο, εφικτό. Και ο αξιότιμος αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης δεν είναι ένας τέτοιος πολιτικός για έναν και μόνο λόγο: δεν υπάρχει τίποτε «ανέφικτο» στην πολιτική του ομιλία στην Θεσσαλονίκη. Όλα όσα είπε είναι εφικτά, αν και ατεκμηριώτα. Λίγα πάνω, λίγα κάτω θα τα βρει τα στατιστικά στοιχεία για να τεκμηριώσει την κατεύθυνση των προτάσεων του (π.χ. αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων) αλλά όχι φυσικά και την έκταση των επιδράσεων (20 δισεκατομμύρια ευρώ το χρόνο για τα επόμενα πέντε χρόνια). Μικρό το κακό όμως. Δυστυχώς, αυτά που προτείνει απαιτούν μια άλλη προσέγγιση υλοποίησης ώστε να αποβούν χρήσιμα για την ελληνική οικονομία. Εγώ δεν είμαι καθόλου απαισιόδοξος. Η Ελλάδα θα συνεχίσει στο μονότονο ταξίδι του κρατικοδίκαιτου καπιταλισμού με θετικές και αρνητικές αναταράξεις. Με ή χωρίς αυτόν ως πρωθυπουργό. Πάντως, αν διαβάσει με προσοχή αυτό το κείμενο μαζί με την αρθρογραφία μου που αναφέρω, ως εάν έδινε πτυχιακές εξετάσεις για την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου από εκεί που τον απέκτησε, μπορεί να του φανούν χρήσιμες οι ιδέες και η ανάλυση του κειμένου, και αυτό ανεξάρτητα αν ο δικός μου τρόπος παρουσίασης είναι κυνικός χωρίς καμία διάθεση, όμως, να είναι προσβλητικός.